

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้เป็นการสร้างชุดการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม หน่วยการเรียนรู้ เรื่องประวัติศาสตร์ไทยสมัยกรุงศรีอยุธยา โดยใช้รูปแบบการเรียนแบบสืบสวนสอนสวน (Inquiry Method) สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ซึ่งได้สรุปและอภิปรายผลการวิจัยดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- เพื่อสร้างชุดการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม หน่วยการเรียนรู้ เรื่องประวัติศาสตร์ไทยสมัยกรุงศรีอยุธยา โดยใช้รูปแบบการเรียนแบบสืบสวนสอนสวน (Inquiry Method) สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80
- เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยชุดการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม หน่วยการเรียนรู้ เรื่องประวัติศาสตร์ไทยสมัยกรุงศรีอยุธยา โดยใช้รูปแบบการเรียนแบบสืบสวนสอนสวน (Inquiry Method) สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
- เพื่อเปรียบเทียบเจตคติของการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก่อนเรียน และหลังเรียนด้วยชุดการเรียน

สมมติฐานของการวิจัย

- ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 หลังเรียนด้วยชุดการเรียนสูงกว่าก่อนเรียน
- เจตคติของการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียนหลังเรียนด้วยชุดการเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

- ประชากร ได้แก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนชลกันยานุกูล อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 จำนวน 17 ห้องเรียน 818 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/7 โรงเรียนชลกันยานุกูล อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 จำนวน 52 คน โดยวิธีสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Sampling) จากห้องเรียนทั้งหมด 17 ห้องเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการหาประสิทธิภาพของชุดการเรียน

- ชุดการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม หน่วยการเรียนรู้ เรื่องประวัติศาสตร์ไทยสมัยกรุงศรีอยุธยา โดยใช้รูปแบบการเรียนแบบสืบสานสอบสวน (Inquiry Method) สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 7 ชุด
- แบบฝึกหัดหลังเรียน เป็นแบบปรนัยชนิด 4 ตัวเลือก ชุดการเรียนละ 10 ข้อ รวมทั้งหมด 70 ข้อ
- แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม หน่วยการเรียนรู้ เรื่องประวัติศาสตร์ไทยสมัยกรุงศรีอยุธยา เป็นแบบปรนัยชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 60 ข้อ มีค่าความยากง่ายอยู่ระหว่าง .31 - .80 ค่าอำนาจจำแนกดังต่อไปนี้ .20 – .75 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .85
- แบบวัดเจตคติต่อการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีของลิลิเกอร์ท ข้อความในแบบวัดเจตคติ เป็นทั้งเชิงบวกและเชิงลบ จำนวน 15 ข้อ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัย เรื่อง การสร้างชุดการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม หน่วยการเรียนรู้ เรื่องประวัติศาสตร์ไทยสมัยกรุงศรีอยุธยา โดยใช้รูปแบบการเรียนแบบสืบสานสอบสวน (Inquiry Method) สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยทำการทดสอบผู้เรียนก่อนการทดลอง (Pre - Test) ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบวัดเจตคติต่อการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม หลังจากนั้นได้นำชุดการเรียนที่สร้างขึ้น และผ่านการหาคุณภาพเบื้องต้นแล้วไปใช้กับนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 17 ชั้น โงง เมื่อสิ้นสุดการเรียน แต่ละชุด ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบหลังเรียนด้วยแบบฝึกหัดแต่ละชุดการเรียน ทั้ง 7 ชุด และเมื่อผู้เรียนได้เรียนรู้จนครบถ้วนทุกชุดการเรียนแล้ว ให้ทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Post - Test) และแบบวัดเจตคติต่อการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

การวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการทดลองใช้ชุดการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม หน่วยการเรียนรู้ เรื่องประวัติศาสตร์ไทยสมัยกรุงศรีอยุธยา โดยใช้รูปแบบการเรียนแบบสืบสวนสอบสวน (Inquiry Method) สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. หาประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80 ตัวแรก โดยการหาร้อยละของนักเรียนทั้งหมดที่ทำแบบฝึกหัดหลังเรียนด้วยชุดการเรียน ผ่านเกณฑ์ที่กำหนด
2. หาประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80 ตัวหลัง โดยการหาร้อยละของนักเรียนทั้งหมดที่ทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนด้วยชุดการเรียน ผ่านเกณฑ์ที่กำหนด
3. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ค่อนเรียนและหลังเรียนด้วยชุดการเรียน โดยนำกระดาษคำตอบตรวจให้คะแนนหากตอบถูกให้ 1 คะแนน และตอบผิดให้ 0 คะแนน แล้วหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และดำเนินการวิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยคะแนนที่ (t -test)
4. เปรียบเทียบเขตต่อการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ก่อนเรียน และหลังเรียนด้วยชุดการเรียน โดยการนำแบบวัดเขตต่อของนักเรียนมาให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด ไว้แล้ววิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับของลิศิริท แล้วหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ของคะแนน และดำเนินการวิเคราะห์เปรียบเทียบเขตต่อด้วยคะแนนที่ (t -test)

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัย เรื่อง การสร้างชุดการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม หน่วยการเรียนรู้ เรื่องประวัติศาสตร์ไทยสมัยกรุงศรีอยุธยา โดยใช้รูปแบบการเรียนแบบสืบสวนสอบสวน (Inquiry Method) สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผู้วิจัย สรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. ชุดการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม หน่วยการเรียนรู้ เรื่องประวัติศาสตร์ไทยสมัยกรุงศรีอยุธยา โดยใช้รูปแบบการเรียนแบบสืบสวนสอบสวน (Inquiry Method) สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้

2. คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม หน่วยการเรียนรู้ เรื่องประวัติศาสตร์ไทยสมัยกรุงศรีอยุธยา ก่อนเรียนมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 24.71 และหลังเรียนมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 45.13 โดยคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน เท่ากับ 20.42

3. คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยชุดการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม หน่วยการเรียนรู้ เรื่องประวัติศาสตร์ไทยสมัยกรุงศรีอยุธยา มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. เจตคติต่อการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

5. เจตคติต่อการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัย เรื่อง การสร้างชุดการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม หน่วยการเรียนรู้ เรื่องประวัติศาสตร์ไทยสมัยกรุงศรีอยุธยา โดยใช้รูปแบบการเรียนแบบสืบสวนสอบสวน (Inquiry Method) สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นจำนวน 7 ชุด พบร่วมกันว่า จำนวนนักเรียนที่ทำแบบฝึกหัดประจำชุดการเรียนผ่านเกณฑ์ที่กำหนดคิดเป็นร้อยละ 92.03 และจำนวนนักเรียนที่ทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนด้วยชุดการเรียน ผ่านเกณฑ์ที่กำหนด คิดเป็นร้อยละ 84.62 เมื่อเปรียบเทียบเกณฑ์มาตรฐานของประสิทธิภาพ 80/80 ที่กำหนดไว้ พบร่วมกันว่า ชุดการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม หน่วยการเรียนรู้ เรื่องประวัติศาสตร์ไทยสมัยกรุงศรีอยุธยา โดยใช้รูปแบบการเรียนแบบสืบสวนสอบสวน (Inquiry Method) สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ คือ 92.03/84.62 หากพิจารณาจากชุดการเรียนของนักเรียนพบว่า นักเรียนที่ผ่านการเรียนจากชุดการเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่น่าพอใจ ย่อมแสดงว่าชุดการเรียนทั้ง 7 ชุด มีประสิทธิภาพเพียงพอที่จะนำไปใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในโรงเรียนอีกด้วย เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ เรื่อง ประวัติศาสตร์ไทยสมัยกรุงศรีอยุธยา และนำไปใช้แก่ในนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำในเรื่องดังกล่าวได้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อรุณี ศิริโวหาร (2549) ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดการเรียนกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัยปรากฏว่า ชุดการเรียนที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 88.85/81.92 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ที่กำหนดไว้

สอดคล้องกับ สุพัฒนา คุ้มพงษ์ (2546) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การสร้างชุดการสอนวิชาเศรษฐศาสตร์ เรื่อง เศรษฐศาสตร์ครอบครัว สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า ชุดการสอน ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ $90.00/86.67$ ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน $80/80$ ที่กำหนดไว้ และยัง สอดคล้องกับ มนตรีตน์ เสมเสวก (2546) ได้สร้างชุดการสอนเพื่อพัฒนาการสอนกลุ่มสร้างเสริม ประสบการณ์ชีวิต เรื่องการประยุคพลังงานไฟฟ้าในบ้าน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยพบว่าผลการใช้ชุดการสอนมีประสิทธิภาพ $86.66/83.33$ ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน $80/80$ ที่ตั้งไว้แสดงว่าชุดการสอนนี้มีความเหมาะสมที่จะนำไปใช้ในการเรียนการสอนได้

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษาฯ ศาสนา และวัฒนธรรม หน่วยการเรียนรู้ เรื่องประวัติศาสตร์ไทยสมัยกรุงศรีอยุธยา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พ布ว่า คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 สอดคล้องกับ ประภา วงศ์ตั้ง (2550) ได้ทำการวิจัยเรื่องผลของการใช้วิธีสอนแบบ สืบสวนสอบสวนที่มีค่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ประวัติศาสตร์ชาติไทยสมัยก่อนสุโขทัยถึง สมัยสุโขทัย กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาฯ ศาสนา และวัฒนธรรม และความสามารถทางการคิด อย่างมีวิเคราะห์และคุณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านหนองขาม (สันติภานุจันทร์ นำรุ่ง) จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ประวัติศาสตร์ ชาติไทยสมัยก่อนสุโขทัยถึงสมัยสุโขทัย ของนักเรียนที่เรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาฯ ศาสนา และวัฒนธรรม โดยใช้วิธีสอนแบบสืบสวนสอบสวน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับ สายสุนีย์ หนูแสง (2546) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาผลสัมฤทธิ์และความคิดวิเคราะห์ เรื่อง เศรษฐศาสตร์ในชีวิตประจำวัน กลุ่มสาระ การเรียนรู้สังคมศึกษาฯ ศาสนา และวัฒนธรรม ที่สอนโดยวิธีการสืบสวนสอบสวน สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนวมินทราษฎีค กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนของนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบสืบวนสอบสวนสูงกว่าผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน ที่ได้รับการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

เจตคติต่อการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษาฯ ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พ布ว่า เจตคติหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 จากผลการวิจัยแสดงว่า ชุดการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษาฯ ศาสนา และ วัฒนธรรม ทำให้นักเรียนมีเจตคติต่อการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษาฯ ศาสนา และ วัฒนธรรมสูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อิสระพงศ์ เพ่าเมือง (2551) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พฤติกรรมการทำงานกลุ่ม และเจตคติต่อการเรียน กลุ่มสาระ

การเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา 2 โดยใช้ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีเจตคติต่อการเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับ เช็คชี้ ภูมิปัญญาณนิยม (2552) ได้ทำวิจัยเรื่องรายงานการใช้อเอกสารประกอบการเรียน ประวัติศาสตร์ชุดคำขวัญเมืองนคร ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัยพบว่า เจตคติของนักเรียนที่มีต่อการเรียน โดยใช้อเอกสารประกอบการประวัติศาสตร์ ชุดคำขวัญเมืองนคร กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.38 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .68 เมื่อเทียบกับเกณฑ์พิจารณาเจตคติ พบร่วม ว่า นักเรียนกลุ่มนี้อยู่ในระดับมากที่สุด ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีเจตคติที่ดีต่อการเรียน โดยใช้อเอกสารประกอบการเรียนประวัติศาสตร์ชุดคำขวัญเมืองนคร กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงกล่าวได้ว่า ชุดการเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เป็นชุดการเรียนที่ผ่านขั้นตอนการผลิตอย่างเป็นระบบ ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ และมีความเข้าใจในบทเรียน ตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวังที่กำหนดไว้ เป็นผลทำให้ชุดการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม หน่วยการเรียนรู้ เรื่องประวัติศาสตร์ไทยสมัยกรุงศรีอยุธยา โดยใช้รูปแบบ การเรียนแบบสืบสวนสอบสวน (Inquiry Method) สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพสามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ต่อไปได้

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ชุดการเรียน เป็นสื่อการเรียนที่มีประโยชน์และมีประสิทธิภาพ ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาทุกระดับ ควรจัดให้มีการอบรมให้กับครูผู้สอน เพื่อให้มีความรู้เกี่ยวกับการทำชุดการเรียนที่ถูกต้อง และสามารถนำไปใช้ได้จริง
2. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ครูจะต้องเตรียมตัวให้พร้อม โดยศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับการใช้ชุดการเรียนให้เข้าใจอย่างชัดเจน
3. ก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ครูต้องอธิบายและชี้แนะนำวิธีการปฏิบัติ แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ชัดเจน เพื่อให้นักเรียนเข้าใจตรงกัน การจัดการเรียนรู้จึงจะบรรลุเป้าหมายและมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการสร้างชุดการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ในเนื้อหาเรื่องอื่น ๆ และในระดับชั้นต่าง ๆ

2. ควรมีการนำชุดการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม หน่วยการเรียนรู้ เรื่องประวัติศาสตร์ไทยสมัยกรุงศรีอยุธยา ที่ผู้จัดสร้างขึ้นไปทดลอง หาประสิทธิภาพกับนักเรียนราย ๆ โรงเรียนที่มีสภาพแวดล้อมแตกต่างกัน เพื่อจะได้ข้อสรุป ผลการวิจัยที่กว้างขวางมากยิ่งขึ้น

3. ควรมีการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระหว่างการใช้ชุดการเรียน กับการเรียนแบบปกติ